

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/297/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

92/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2016. július 28-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** 2017. április 27-én megtartott zárt ülésén **hozott állásfoglalását**

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos rendőrségen 2017. július 28-án terjesztette elő panaszát, majd a rendőrség felhívására augusztus 5-én akként nyilatkozott, hogy a Testület vizsgálatát kéri. Panaszában többek között a 2016. július 6-án foganatosított intézkedést kifogásolta. (A június 28-i események vonatkozásában előterjesztett kifogásait a Testület külön ügyszámon, FRP/444/2016 sz. alatt kezelte.) A Testület az alábbiakban csak a július 6-i eseményekre vonatkozó panaszt ismerteti.

I.

1) A panaszos előadta, hogy 2016. július 6-án a városligeti Kertem vendéglátóipari helyiség területén vett részt egy békés demonstráción. 11 óra 28 perckor a rendőrök bejelentették, hogy a demonstrációt felosztatják és távozzanak a jelenlévők. A panaszos nem tett eleget a felszólításnak, mivel azt jogszerűtlennek tartotta. A panaszost személy szerint nem is szólították fel, csak hátra csavarták az egyik karját. Ezt követően eltávolították a helyszínről. A panaszos ezután visszatért a helyszínre, majd kb. 20 perccel később újra eltávolították, ekkor már elő is állították és vele szemben 2 rb. jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt szabálysértési eljárást folytattak le, amelyben 151.800 Ft pénzbírsággal sújtották.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos szerint a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gytv.) 14.§-a szerint a demonstrációt abban az esetben van joga felosztatni a rendőrségnek, ha a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt valósít meg vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, vagy mások jogainak és szabadságának sérelmével jár, továbbá ha a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak meg.

A jelen esetben a mások jogainak sérelmével járás miatt oszlatták fel a tüntetést, jogszerűtlenül. A gyülekezési jog alkotmányos alapjog, az Alaptörvény VIII. cikke (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó jogszabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. A XXI. cikk (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

A demonstráció az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében rögzített alkotmányos alapjog védelme érdekében valósult meg, egy másik alkotmányos alapjog gyakorlásával. A panaszos álláspontom szerint az a körülmény, hogy a munkagép haladását akadályozta, nem jár a mások jogainak olyan mértékű sérelmével, amelyhez mérten arányos intézkedés a demonstráció felosztatása. Ennek megfelelően a demonstráció felosztatásával ebben az esetben is a panaszos gyülekezéshez való alapvető joga sérült, így véleménye szerint a felosztatás és az ahhoz kapcsolódó rendőri intézkedések jogellenesek voltak.

Mindezek alapján kéri az ügye kivizsgálását.

2) A panaszos mellékelt három darab fényképet az előállításáról, illetve megjelölte a [...] linken elérhető videofelvételt. A felvételen a panaszos egy molinót tart közvetlenül a felosztatást közlő és a távozásra vonatkozó felszólítást elmondó rendőr előtt. Közben a jelenlévők azt skandálják, hogy közterület. A panaszos azt kiabálja, hogy jogszerűtlenül járnak el a rendőrök. A felvétel 4. percében a panaszos a földön ül, ekkor már megkezdik a jelenlévők eltávolítását a rendőrök. 4 perc 21 perckor a panaszost is felemelik és elviszik a rendőrök.

II.

A) A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőrfő-kapitányságtól (továbbiakban: BRFK), valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A rendőrség megküldte a panaszos szabálysértési meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet, ami szerint a meghallgatásra 18 óra 6 perc és 20 perc között került sor. A panaszos nem kívánt vallomást tenni. Az iratismertetést követően az alábbi megjegyzést tette. Véleménye szerint a rendőri intézkedés jogszerűtlen volt, mert ő alkotmányos jogát a gyülekezési jogát gyakorolta egy közterületen az O. P. sétányon. Ő hallotta és értette K. őrnagy felszólítását, de őt a vele szemben intézkedő rendőr közvetlenül nem szólította fel. A felszólításnak azért nem tett eleget, mert szerinte jogszerűtlen volt. Panasszal kíván élni az intézkedéssel szemben.

2) A panaszos előállításáról készült jelentés szerint a panaszost 2016. július 6-án az Rtv. 29. § alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták a ruházatát, majd az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján előállították. Vele szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszer alkalmaztak.

2016.07.06. napon a Budapest [...] kerület Városligeti O. P. sétányon található "Kertem" néven ismert területet érintően Budapest Főváros [...] kerület Önkormányzat jegyzőjének határozata alapján összehangolt rendőri intézkedésre került sor, az érintett területen tartózkodó személyek egy része jegyzői felszólításra, másik része rendőri tájékoztatás, intézkedés hatására, esetenként kényszerítő eszköz alkalmazása útján került eltávolításra. A terület biztonsági szolgálat részére történő átadása után oda egy munkagépet szállító tehergépjármű kívánt behajtani. A területről eltávolított személyek, és vele szimpatizálók a tehergépjármű elé állva, ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, a területre történő behajtását.

A "Kertem" néven ismert területet övező közterületre korábban Sz. G. és A. N. H. magánszemélyek a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt jelentettek be a Városligetben zajló munkálatok, a fák védelme érdekében.

K.-J. B. r. őrnagy 11 óra 28 perckor a jelen lévő személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a Gytv. 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 14.§ (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatta, és felszólította a jelenlévőket, hogy a jármű haladási irányából, a rendőrök által lezárt területről a parkosított terület irányába távozzanak. A felszólítás eredménytelen maradt, ezért a tájékoztatást és a felszólítást megismételte, További eredménytelenség után, immáron harmadjára történő tájékoztatást, és felszólítást követően az Rtv. alapján rendőri intézkedés foganatosítását, *kényszerítő* eszköz - testi kényszer - alkalmazását, személyes szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A felszólítások eredménytelensége miatt az intézkedésre kijelölt járőrpár tagja 11 óra 45 perckor a panaszost intézkedés alá vonta, majd ismételten felszólította, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetését szakítsa meg, működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben kényszerítő eszközt fog alkalmazni. A felszólítás nem vezetett eredményre ezért a panaszost testi kényszerrel a területről eltávolították, vele szemben szabálysértési feljelentéssel élnek, melyről az intézkedés alá vont személyt tájékoztatták, majd a panaszost bocsátották.

A tehergépjármű előre haladását biztosító rendőri intézkedés során a panaszos ismételten visszatért a jármű elé, akadályozta annak továbbhaladását, (elé ült), ezért az intézkedésre kijelölt járőrpár tagjaként 12 óra 09 perckor a panaszost felszólította P.P. r. őrm., hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetését szakítsa meg, működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben kényszerítő eszközt fog alkalmazni és elő fogja állítani az erre a célra kijelölt BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányságra. A felszólítás nem vezetett eredményre ezért nevezett személy bal felkarját megfogta, S. S. r. főrm. pedig a jobb felkarját megfogta, M. A. r. őrm. pedig nevezett lábait bokájánál megfogta, ezáltal megemelték a panaszost, majd a területről eltávolították. Tekintettel az ismételt elkövetésre, és a jogszerű, intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés felszólítás ellenére történő továbbfolytatására, a panaszost a meghatározottak szerint az előállítás végrehajtására vezényelt szolgálati gépkocsinhoz kísérte. M. Cs. r. őrgy. tájékoztatta az általa elkövetett szabálysértés elkövetéséről, a feljelentés elkészítéséről, és a jogorvoslati, panasztételi lehetőségekről. Ruházatának átvizsgálása során közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, egyéb jogsértést megalapozó tárgy, anyag nem

került elő.

A panaszos a szabálysértés elkövetését sem ismerte el, személyes körülményeiről nem nyilatkozott, a rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett, panasztételi szándékát jelezte.

A panaszost 13 óra 40 perckor átadták további intézkedés végett.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

3) A rendőrség megküldte az igazolást a kényszerítő eszköz (Rtv. 47.§) alkalmazásáról, ami 2016. július 6-án 12 óra 9 perc és 11 perc között történt.

4) A rendőrség megküldte az igazolást a panaszos előállításáról, ami 2016. július 6-án 12 óra 9 perctől 21 óra 51 percig tartott az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján. Az előállítás alatt panasz, és sérülése nem keletkezett a panaszosnak.

5) A rendőrség egy másik panaszos ügyében ((FRP/258/2016/Pan) megküldte B. Á. r. őrnagy 2016. november 21-i átíratát, amiben előadta, hogy BRFK és a Készenléti Rendőrség (továbbiakban: KR) a kérdéses helyen és időben a O. P.Fővárosi [...] kerületi Önkormányzat jegyzőjének [...] sz. határozata alapján végrehajtási eljárásban működött közre a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 134. § e) pontja alapján.

A bírósági végrehajtásáról szóló 1994. évi LIII. törvény 5. § (3) bekezdése alapján a rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és a kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok alapján megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtást eredményes befejezéséhez szükségesek.

A r. őrnagy emellett hivatkozik a Rendőrségről Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37.§ (1) bekezdésére is.

A Kertem néven ismert területet övező közterületre korábban Sz. G. és A. N. H., magánszemélyek a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt jelentettek be a Városligetben zajló munkálatok ellen, a fák védelme érdekében. A jegyzői határozatban megjelölt terület őrzését biztonsági szolgálat hajtotta végre. 10 óra 40 perc körüli időben a Közlekedési Múzeumtól elindult egy munkagép a Kertem területére, viszont a rendezvény résztvevői megakadályozták a munkagép szabad közlekedését a P.L. sétány területén. Sz. Z. a [...] Zrt. műszaki vezetője 11 óra 12 perckor nyilatkozott arról, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre és felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Egyértelműen nyilatkozott továbbá arról, hogy a munkája akadályozása miatt jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A területről eltávolított személyek, és a vele szimpatizálók a tehergépjármű elé állva, ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, a területre történő behajtását.

K.-J. B. r. őrnagy 11 óra 28 perckor a jelen lévő személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a Gytv. 2. § (3) bekezdésébe ütközi, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért rendezvényt a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján a törvény nevében feloszlatta, és felszólította a jelenlévőket, a jármű haladási irányából, a rendőrök által lezárt területről a parkosított terület irányába távozzanak. A felszólítás eredménytelen maradt, ezért azt a rendőr megismételte, majd harmadszorra is elmondta a tájékoztatást és a felszólítást. Ezt követően az Rtv. alapján rendőri intézkedés foganatosítását,

kényszerítő eszköz – testi kényszer – alkalmazását, személyi szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A résztvevők közvetlenül a munkagép előtt leültek, arra felmászta, különböző fizikai akadályokat képeztek a munkagép előtt, ezért folyamatos rendőri intézkedések, illetve a rendezvény feloszlátása vált szükségessé a Gytv. 2. § (3) bekezdésére hivatkozással, a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján. A munkagép szabad közlekedésének biztosításával kapcsolatos rendőri intézkedések 15 óra 1 percgig tartottak.

A rendőrség a rendezvény biztosításával és feloszlátásával kapcsolatos feladatait az Rtv. 58. § (1) bekezdés g) pontja szerinti csapaterő alkalmazásával, illetve az 58.§ (2) bekezdés, továbbá a Szolgálati Szabályzat 14.§ (2) bekezdése alapján történő területzárással hajtotta végre.

A rendezvény feloszlátására jogszerűen, szakszerűen, az arányosság és szükségesség figyelembevételével került sor.

Összesen 271 fő látott el szolgálatot a BRFK állományából és 4 fő a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság állományából a helyszínen.

A felszólításokra 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között került sor, azokat 3-4 fős csoportonként hajtották végre.

6) B. Á. r. őrnagy 2016. október 3-i átiratában előadta, hogy a 2016.07.06-án a Budapest [...] kerület O. P. sétányon található "Kertem" néven ismert területen a Budapest Főváros [...] kerület Önkormányzat jegyzőjének [...] számú határozata alapján a BRFK és a Készenléti Rendőrség állománya végrehajtási eljárásban működött közre, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 134. § e) pontjában foglaltak alapján, mely szerint, a végrehajtást fogantató szerv a rendőrség közreműködésével kényszerítheti ki a meghatározott cselekményt. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 5. § (3) bekezdése alapján, a rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 37. § (1) bekezdése alapján, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által fogantatóított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszerítőcselekményeknek való ellenszegülést megszünteti.

A "Kertem" néven ismert területet övező közterületre korábban Sz. G. és A.N. magánszemélyek a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényt jelentettek be a Városligetben zajló munkálatok ellen, a fák védelme érdekében.

A jegyzői határozatban megjelölt területet őrzését a biztonsági szolgálat hajtotta végre. 10.40 óra körüli időben a Közlekedési Múzeumtól elindult egy munkagép a „Kertem” területére, viszont a fentiekben megjelölt rendezvény résztvevői megakadályozták a munkagép szabad közlekedését a P.L. sétány területén. Sz. Z. a [...] Zrt. műszaki vezetője 11.12 órakor dokumentált módon nyilatkozott arról, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre és felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni. Továbbá egyértelműen kijelentette, hogy a munkája akadályozásában jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot

megszűntetését.

A területről eltávolított személyek, és vele szimpatizálók a tehergépjármű elé állva, ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, a területre történő behajtását.

K-J. B. r. Őrnagy 11 óra 28 perckor a jelen lévő személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a GYtv. 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 14.§ (1) bekezdése alapján a törvény nevében feloszlatta, és felszólította a jelenlévőket, hogy a jármű haladási irányából, a rendőrök által lezárt területről a parkosított terület irányába távozzanak.

A felszólítás eredménytelen maradt, ezért a tájékoztatást és a felszólítást megismételte. További eredménytelenség után, immáron harmadjára történő tájékoztatást, és felszólítást követően az Rtv. alapján rendőri intézkedés foganatosítását, kényszerítő eszköz - testi kényszer - alkalmazását, személyes szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A résztvevők közvetlen a munkagép előtt leültek, arra felmásztak és különböző fizikai akadályt képeztek a munkagép előtt, ezért folyamatos rendőri intézkedések, illetve a rendezvény feloszlata vált szükségessé a Gytv. 2. § (3) bekezdésére hivatkozással, a Gytv. 14. § (1) alapján. A munkagép szabad közlekedésének biztosításával kapcsolatos rendőri intézkedések 15.10 óráig tartottak.

A fentiekben megjelölt rendezvény aktív résztvevői, akik a munkagép előtt tartózkodtak, többször felszólításra kerültek cselekményének abbahagyására, aminek nem tettek eleget.

Az intézkedő rendőr ismételt felszólítást követően, az általuk elkövetett szabálysértés abbahagyására, a lezárt területről történő távozásra, ellenkező esetben kilátásba helyezte, hogy kényszerítő eszközt fog alkalmazni. Amennyiben a felszólítás nem vezetett eredményre testi kényszer alkalmazásával az intézkedő rendőrök a területről eltávolították. Azon személyekkel szemben, akikkel szemben a nap folyamán ugyanezen cselekmény miatt már történt feljelentés előállították.

A Budapest, Városliget területén **2016. július 06-án** a [...] kerületi Rendőrkapitányságról 4 fő rendőr teljesített közterületi járőrszolgálatot.

A Budapest Főváros [...] kerület Polgármesteri Hivatal által hozott, [...] számú birtokvédelmi határozat, valamint a végrehajtását elrendelő [...] számú végzés rendőri közreműködéssel történő végrehajtása céljából a BRFK állományából 271 fő volt jelen a Városliget területén.

A létszámot indokolta, a helyszínen foganatosított intézkedések száma.

- 68 önálló szabálysértési feljelentés a 2012. évi II. tv. 216. §. szerint minősülő Jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt. Ezekben az esetekben rendőri felszólítást követően az intézkedések oly módon kerültek végrehajtásra, hogy az egyes személyeket 2-4 fő biztonságosan megfogta, és a területről gyalogosan kikísérte, vagy a személyt fölemelve az érintett terület határán túl vitte és helyezte el.
- 12 fő előállítás és szabálysértési feljelentés együttesen (1 fő személyazonosság megállapítása érdekében, 11 fő a 2012. évi II. tv. 216. §. szerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt. A 11 fő előállítása akkor vált szükségessé, amikor a passzív ellenállásuk következtében a területről testi kényszerrel kiszállításra kerültek, ennek ellenére jogsértő cselekményüket megismételték.
- 1 fő elfogás a 2012. évi C. tv. 310. §. szerint minősülő Hivatalos személy elleni erőszak bűntett elkövetése miatt. A területről való testi kényszerrel történő elszállításakor az

intézkedés alá vont, a lábát megfogni kívánó rendőrt több esetben fejen és test tájékon rúgta.

2016. július 06-án a rendőri felszólításokat 11.28 óra és 13.01 óra között többször megismételve, 3-4 fős csoportonként K. J. B. r. őrnagy asszony a BRFK Rendészeti Szervek, Közrendvédelmi Főosztály, KGJO Osztályvezetője az alábbi szöveggel hajtotta végre: „*Hölgyeim és Uraim! K-J. r. őrnagy vagyok, a BRFK Közrendvédelmi Főosztályról! Közlöm Önökkel, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak*”

Második felszólításra:

„*Hölgyeim és Uraim!*

Ismételten felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak.”

Harmadik felszólításra:

„*Hölgyeim és Uraim!*

Harmadszorra, egyben utoljára felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak, ellenkező esetben a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. alapján rendőri intézkedésre kerül sor.”

A panaszos a felszólítások, valamint a folytatólagos eltávolításra vonatkozó rendőri intézkedések során a korábbi tájékoztatások/ tiltások ellenére a lezárt területre újból visszament, a terület elhagyására történő többszöri felszólítás ellenére sem távozott a jogszerű rendőri intézkedésnek ellenszegült előállítására került sor, mivel nevezett személy az intézkedésnek passzívan ellenállt vele szemben testi kényszer alkalmaztak az intézkedő rendőrök. Mivel az intézkedések folyamatosan zajlottak így arra vonatkozóan, hogy hányadikként emelték ki a tömegből a panaszost nem áll rendelkezésre információ. A rendőri intézkedésre az Rtv. 29. § (1) bekezdés, 31. § (1) bekezdés, valamint a 33.§ (2) bekezdés f. pont I. fordulat alapján, a kényszerítő eszköz alkalmazására az Rtv. 47 § alapján került sor.

2016. július 6-án a panaszos előállítását 00:09 perccel meghosszabbították, a részére kiadott igazolás alapján 2016.07.06-án 12:09-21:15 óra között foganatosítottak vele szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést. A panaszost 14 órakor adták át az intézkedő járőrök a szolgálatirányító parancsnoknak, ezt követően elkészítették a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről a jelentést, szabálysértési feljelentést, mely alapján a szabálysértési hatóság 16 óra 55 perckor kezdte meg a szabálysértési eljárást. Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben aznap több rendőri intézkedésre került sor az előállításról a szabálysértési feljelentésről készült dokumentumok szükségesek voltak a szabálysértési eljárás megkezdéséhez, lefolytatásához. Az eljárás keretében az eljárás alá vont személy meghallgatásáról készült jegyzőkönyv, érdemi határozat készült, melyet kézbesítettek a panaszos részére, ezt követően előállítása megszűnt. Az előállítás összegét beszámították a határozatba.

7) A rendőrség egy másik ügyben (FRP/258/2016/Pan) megküldte W. F. r. alezredes 2016. július 6-án írt jelentését, amely szerint aznap 7 óra 5 perckor a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály főosztályvezető-helyettese vezetésével megfelelő létszámú rendőri erő megjelent a Budapest [...] kerület, O. P. sétány 3-5. szám alatt található elkerített területnél, tekintettel arra, hogy a helyszínen a tulajdonos hozzájárulása nélkül, több személy jogosulatlanul tartózkodott, így magatartásukkal birtokháborítást valósítottak meg. A jogérvényesítés érdekében Budapest Főváros [...] kerület Polgármesteri Hivatal [...] számon, 2016. június 30-án birtokvédelmi határozatot, továbbá annak végrehajtására, 2016. július 04-én végzést hozott, melyben a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő foganatosítását rendelte el. A fenti helyszínen megjelent az ügyben eljáró Józsefvárosi Önkormányzat jegyzője is, aki a területen lévő személyek részére egyesével ismertette a birtokvédelmi határozat tartalmát, ezzel együtt a határozat I-I példányt átadta részükre.

A jegyzői felszólításra 23 főnként, saját elhatározásból, rendőri közreműködés mellőzésével elhagyta a bekerített területet. További 12 fő azonban a jegyzői felszólítás ellenére nem hagyta el a területet. Velük szemben rendőri felszólításra is sor került az alábbi szöveggel: *„Hölgyeim és Uraim! Közlöm Önökkel, hogy a Budapest Főváros [...] kerület Önkormányzat jegyzőjének [...] számú határozata alapján elrendeli birtokvédelem hatálya alatt álló területen tartózkodnak A birtokvédelem alatt álló területen történő tartózkodásuk jogszabályellenes, így felszólítom Önöket, hogy a bekerített területet az O. P. sétány irányába hagyják el. Felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat fejezzék be, és a területet az O. P. sétány irányába hagyják el. Amennyiben a rendőri felszólításának nem tesznek eleget, úgy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV törvény alapján Önökkel szemben rendőri intézkedésre kerül sor. Aki a jogszerű rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedik, azzal szemben festi kényszer, vagy egyéb kényszerítő eszköz-alkalmazásra, feljelentésre és személyi szabadságának korlátozásra (előállításra) kerülhet sor.”*

A fentiekben felszólított és jelen lévő 12 fő testi kényszer alkalmazásával hagyta a területet. Ezekben az esetekben rendőri felszólítást követően az intézkedések oly módon kerültek végrehajtásra, hogy az egyes személyeket 2-4 fő rendőr biztonságosan a végtagoknál megfogta, és a területről gyalogosan kikísérte (6), vagy a személyt fölemelve (6) az érintett terület határán kívül vitte. Fenti 6 esetben a kényszer azért vált szükségessé, mert az intézkedéssel érintett személyek egyfajta, erre a célra előkészített, betonnal kiöntött ládába bilincselték a saját kezeiket. A beton eszközök minden esetben műszakilag szétbontásra kerültek. Fentiek közül két fő a területen lévő kétemeletes épület lapos tetején helyezkedett el, szintén a beton elemek felhasználásával. Velük szemben, a rendőrök megítélése szerint a tetőről való lekísérés nem volt biztonságos, így a Katasztrófavédelem értesítésére is sor került. Ennek következtében 8 óra 18 órakor K. Z. t. őrnagy vezetésével 9 tűzoltó érkezett a helyszínre, és speciális „mentőágy” segítségével a személyeket sérülésmentesen leemelték a tetőről.

Minden, a területen tartózkodó, és önként távozó, vagy kényszerrel eltávolított személy esetében megtörtént a figyelemfelhívás annak érdekében, hogy a személyes tárgyaikat vegyék magukhoz, melynek eleget is tettek.

Az intézkedés jogalapja a Szolgálati Szabályzat 37. § (1) bekezdése. A terület átvizsgálása 10 óra 55 perckor megtörtént, a jogszerűtlen benntartózkodás megszüntetésre került. Ezt követően 11 óra 3 órakor a terület őrzése átadásra került a biztonsági szolgálat részére, akik a területen maradt személyes, valamint egyéb használati tárgyak felelős őrzéséről gondoskodnak.

A területre 11 óra 4 órakor egy munkagépet szállító tehergépjármű érkezett, azonban a járműszerelvény elé (a P.L. út irányába haladva) a liget közterületi részén jelen lévő, mintegy 50 fő a földre leült, tekintettel arra, hogy elmondásuk szerint a közterületen demonstrációt jelentettek be, ezáltal joguk van a területen tartózkodni.

11 óra 12 órakor Sz. Z., a [...] Zrt. műszaki vezetője dokumentált módon elmondta, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre, így felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni, nyilatkozta, hogy a munkája végrehajtásában jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A fentiek alapján a rendelkezése álló KR állománya a demonstráló tömeget egysoros rendőri sorfállal „szelgetve” állta körbe úgy, hogy a zárási területen belül maximum 15 fő demonstráló személy maradjon.

A rendőri felszólításokat 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között többször megismételve, 3-4 fős csoportonként K.-J. B. r. őrnagy asszony a BRFK Rendészeti Szervek, Közrendvédelmi Főosztály, KGJO Osztályvezetője az alábbi szöveggel hajtotta végre: *„Hölgyeim és Uraim! K.-J. B. r. őrnagy vagyok, a BRFK Közrendvédelmi Főosztályról! Közlöm Önökkel, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi 111. törvény 14. (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak.”*

Második felszólítás: *„Hölgyeim és Uraim! Ismételten felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi 111. törvény 2. (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak*

Harmadik felszólításra: *„Hölgyeim és Uraim! Harmadszorra, egyben utoljára felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak, ellenkező esetben a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. alapján rendőri intézkedésre kerül sor.”*

A rendőri felszólításokra a tömeg a területet nem hagyta el, így az alábbi rendőri intézkedésekre került sor:

Az intézkedések során az alábbi rendőri intézkedésekre került sor: 68 önálló szabálysértési feljelentés a 2012. évi II. tv. 216. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) . szerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt. Ezekben az esetekben rendőri felszólítást követően az intézkedések oly módon kerültek végrehajtásra, hogy az egyes személyeket 2-4 fő biztonságosan megfogta, és a területről gyalogosan kikísérte, vagy a személyt fölemelve az érintett terület határán túl vitte és helyezte el. 12 fő előállítás és szabálysértési feljelentés együttesen (1 fő személyazonosság megállapítása érdekében, 11 fő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt). A 11fő előállítása akkor vált szükségessé, amikor a passzív ellenállásuk következtében a területről testi kényszerrel kiszállításra kerültek, ennek ellenére jogsértő cselekményüket megismételték. 1 főt pedig hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt elfogtak. A területről való testi kényszerrel történő elszállításakor az intézkedés alá vont, a lábát megfogni kívánó rendőrt több esetben fejen és test tájékon rúgta. A demonstráló személyek rendőri

közreműködéssel elhagyták a területet, így 14 óra 10 perckor a munkagépet szállító járműszerelvény az úton felvonult, majd a munkagép letétele után 15óra 10 perckor távozott a helyszínről.

7) A rendőrség által megküldött kamerafelvételek (4 CD lemez) a következőket rögzítették.

a) Az egyes kamera felvételén 3 file található.

i) Az első file-on lévő felvétel 33 perc hosszúságú. A képsorokon 8-10 ember látható, akik a földön ülnek, a közelükben egy „BRFK Rendbiztos” fehér pólót viselő személy. Majd az egyik fekvő tüntető elvitele látható. A felvétel idő jelzése szerint az események a reggeli órákhoz köthetőek, 8 óra 48 perckor érnek véget.

ii) A második file felvétele 6 perc hosszúságú, az idő jelzés szerint 11 óra 37 perc van. A felvételen a területről kikísért személyek igazoltatása zajlik, adataikat rögzítik. A felvételt készítő arrébb sétál, és ott egy földön fekvő félmeztelen férfi (11:41) és társa látható, itt is intézkedés zajlik. A felvételen később a haladásban akadályoztatott munkagép is, mindenütt tüntetők és rendőrök.

iii) A harmadik, közel 13 perc hosszúságú file 11 óra 43 perckor folytatódik, ahol az előző felvétel véget ért. (A félmeztelen, fekvő tüntetőt kívánják azonosítani/igazoltatni.) Ezt követően egy neonzöld színű hátizsákos, fiatal férfi igazoltatását mutatja a felvétel, aki megkérdezi, hogy mit követett el, amire azt a választ kapja, hogy rendőri felszólításra nem hagyta el a helyszínt. Az intézkedés alá azzal folytatja, hogy mégis milyen alapon intézkednek, mert egy egyrésztől nem hallotta a felszólítást, másrésztől milyen alapon történik a rendőri intézkedés és az mitől jogszerű. A rendőr elmondja, hogy szabálysértési feljelentés készül és szabálysértési eljárás indul. Közben a rendőrök újabb (idős) férfit hoznak ki testi kényszer alkalmazásával, majd pár másodperce rá még egy férfit. M. Cs. r. őrnagy lép oda hozzájuk és tájékoztatja őket, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követték el. Az intézkedés alá vonták ezt vitatják, az egész rendőri intézkedés jogszerűségét is, hivatkozva arra, hogy békésen gyakorolták gyülekezési jogukat, illetve megkérdezi, hogy azt ki fogja elbírálni, hogy szerintük a rendőrök jártak el jogszerűtlenül. A rendőr igazolásra szólítja fel a férfit, aki elmondja, hogy egyszer sem szólították fel, ráadásul a karját is megfogták. az idősebb férfi lefotózza M. Cs. r. őrnagy azonosító számát. A két férfi kimegy a képből, közben a rendőrök újabb tiltakozókat hoznak ki és vonnak igazoltatás alá, közöttük egy félmeztelen fiatalembert hoz 4-5 rendőr megbilincselve, lefektetik egy időre a földre, majd tovább viszik (11:52). Ezt követően egy nő igazoltatása látható, majd egy másik nőt vonnak intézkedés alá.

b) 33-as és a 34-es felvételen a tetőre felmászott tüntető előállítását látható.

c) A kettős kamera felvételein a kora reggeli órákban, 7 óra 38 perckor a rendőrök egymás után nyitják fel a sátrakat, majd először a jegyző ismerteti az önkormányzat határozatát, majd pedig aki önként nem távozik, azzal a rendőrök ismertetik a józsefvárosi jegyző határozatát és felszólítják a távozásra, majd pedig akik önként nem hajlandóak elhagyni a területet, azokat testi kényszerrel távolítják el. Ezt követően az épületnél lévő, illetve az épületen lévő személyekkel is közlik a határozatot ugyanezen a módon.

c) A harmadik CD lemezen a 4-es kamera hét felvétele látható.

A 003-as számú felvétel 30 perc hosszúságú, rajta három földön ülő tüntetővel szemben intézkednek, akik egy betonnal teli szekrénybe rögzítették a kezüket egy-egy csövön keresztül. A rendőrök testi kényszer alkalmazásával akarják őket eltávolítani, lefogják őket, miközben az egyik rendőr kalapáccsal üti a betont, hogy az intézkedés alá vontak karját ki

tudják szabadítani. Az egyik férfi a kezének eltávolítása után is passzívan ellenáll, elernyeszti a testét. ezt követően a női panaszossal szembeni intézkedést rögzítik. Az idő bélyegző szerint 8 óra 33 perc van. A hátralévő időben a hölgygel szembeni intézkedés látható, a felvétel legvégén 4 rendőr kicipeli őt a területről.

A második felvétel (007 file név) két perc hosszúságú, 11 óra 40 perc körül rögzítették. Egy férfit igazoltnak, valamint a földön fekvő félmertelen férfi látható. Az ezt követő, egy perc hosszúságú felvételen (008 file név) is ez a férfi látható.

A két perc harmincöt perc hosszúságú negyedik felvételen (009 file név) ugyanazok az intézkedések láthatóak, mint amelyek az a) pont iii) alpontban ismertetésre kerültek, az ötödik felvételen (010 file név) szintén.

A tizenkét perc hosszúságú, 018 file nevű felvételen a korábbiakban már látott félmertelen férfi kérdez egy rendőrt, hogy ő tekinthető-e a helyszíni parancsnoknak, illetve, hogy a lelkiismereti és erkölcsi értékeinek megfelel-e, ami most itt jelenleg folyik. (Amire a férfi reakciójából ítélve a rendőr kitérő választ ad.) Ezt követően K.-J.B. r. őrnagy tájékoztatása hallható, amit a nagy hangzavar miatt nem kivehető, a végéből annyit érteni, hogy „ezért felszólítom Önöket, hogy hagyják el a helyszínt a parkos terület irányába.”Majd azzal folytatódik, hogy felszólítja ismét a jelenlévőket, hogy a jogsértéssel hagyjanak fel és a helyszínt hagyják el. A feloszlatásra irányuló felszólítás ismét elhangzik, de mindenki egyszerre kiabál, pár tüntető összekapaszkodik. A félmertelen férfi újfent megkérdezi az alezredest a lelkiismeretével kapcsolatban, a rendőr azonban azt mondja, hogy korábban már mindent elmondott. Ezt követően egy biciklis férfival szemben intézkednek. A félmertelen férfi elmegy. A felvétel ezután a tömeget pásztázza.

A 022-es nevű, nyolc perc időtartamú file-on ugyanazok a személyek láthatóak, akik az előbbi felvétel végén (három nő). Az egyiküket három rendőr elviszi, mivel a nő passzívan ellenáll, másikukat (az idősebb hölgyet) négyen viszik el, a munkagépek mögé. Ezt követően a Készenléti Rendőrség állományaiba tartó rendőrükből álló sorfal látható, a mögöttük álló személyek „Bátorság” feliratú transzparenst tartják. A békés tömeget pásztázza a felvételt készítő, majd K.-J. B.r. őrnagy három férfihez lép és elmondja, hogy mivel gyülekezésük mások jogainak sérelmével jár, ezért gyülekezésüket feloszlatják, majd felszólítják őket a távozásra. A felszólítást kétszer megismétlik, kiegészítve azzal, hogy amennyiben nem hagynak fel tevékenységükkel, rendőri intézkedést fogantatosítanak velük szemben, illetve akivel szemben aznap másodszor intézkednek, azzal szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedést fogantatosítanak. Az egyik nő folyamatosan kiabál, hogy jogellenesen járnak el a rendőrök, ezt nekik is tudniuk kell, mert bejelentett demonstráció zajlik, ami felülírja a birtokvédelmet. A nő egy rendőr nevét kiabálja, hogy neki tudnia kell, hisz a bíróság a 2014-es intézkedésével kapcsolatban kimondta, hogy jogsértő volt az eljárásuk, a rendőrök jogellenesen intézkedtek. A nő egyre felháborodottabban teszi fel a kérdést, hogy azért mert náluk (a rendőröknél) van az erő, azt hiszik, hogy jogszerű amit csinálnak? Közben rendőrök lépnek oda hozzá, és el akarják vinni, de ő kikéri magának, hogy ne érjenek hozzá. Végül a rendőrök elvezetik. A felvétel hátralévő idejében számottevő esemény nem történik.

d) A rendőrség által küldött 4. lemez üres, azon semmilyen file sem található.

B) A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a Pesti Központi Kerületi Bíróságtól (továbbiakban: Bíróság).

a) A Bíróság megküldte a panaszos ügyében hozott szabálysértési végzést, amelyben a panaszosnak a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési határozata ellen benyújtott kifogása miatt sorkerülő bírósági eljárásban a panaszossal szemben megszüntették a szabálysértési eljárást. A bíróság a döntésében arra jutott, hogy a közigazgatási szerve nem várta meg a határozat önkéntes teljesítését, hanem rögtön a végrehajtás foganatosítását rendelte el a rendőrség közreműködésével. A bíróság vizsgálta, hogy a döntés és a végrehajtás közötti 2 napban a tudomásszerzés megvalósult-e. A bíróság elfogadta a panaszos azon előadását, hogy egy előre bejelentett békés tüntetésen vett részt. Az eljárás során nem merült fel adat arra nézve, hogy a panaszos tudott vagy tudhatott-e a birtokvédelemmel kapcsolatos határozatról, illetve arról, hogy az önkormányzat elrendelte a végrehajtást a rendőrség közreműködésével. A felosztatás konkrét indokát a rendőrök nem közölték, így a bíróság álláspontja szerint a panaszos alappal feltételezte azt, hogy nem sért jogszabályt azzal, hogy egy bejelentett demonstráció helyszínén tartózkodik, azon vesz részt.

Tekintettel arra, hogy a Btk. 20. § (1) bekezdés szerint nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott, a tévedésre, mint büntethetőséget kizáró okra tekintettel a bíróság az eljárást a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés e) pontja alapján megszüntette.

b) A Bíróság továbbá megküldte a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság határozatát, amelyben a panaszost 151.800 Ft pénzbírsággal sújtotta jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt, a panaszos által őrizetben töltött idő miatt 1800 Ft-ot beszámított.

c) A Testület beszerezte a demonstráció felosztatásáról a youtube.com videomegosztó oldalon fellelhető felvételeket.

A [...] linken fellelhető felvétel 51:53 másodpercében látható a panaszos, ahogyan egy molinót tart a rendőrök előtt. Az 54. percben a panaszos a földön ül, majd két rendőr hozzá lép és felemeli a földről, lábra állítják, majd egy harmadik elkapja a két lábát és így elviszik a gépkocsi előtti területről. Egy férfi hang azt kiabálja a testi kényszer alkalmazásakor, hogy „hé nem szólított föl”. Utána egy nő is azt kiabálja, hogy nem szólították föl, engedjék el. Ezt követően a továbbiakban a panaszos nem látható a felvételen.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való joga az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendezvényen a tömegosztatásra kellő jogalap birtokában került-e sor, illetve a végrehajtás jogszerű volt-e.

a) Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőrség előadása szerint ők 2016. július 6-án a VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat jegyzője végzése alapján, Budapest [...] kerület, O. P. sétány 3-5. szám alatti elkerített területen birtokvédelemmel kapcsolatos végrehatási eljárással összefüggésben intézkedéseket fogantatosított, mivel az O. P. sétányon 7 órától kezdődően folyamatosan növekvő létszámú demonstráció megtartására került sor. A rendezvény résztvevői az O. P. sétányon, a birtokvédelmi eljárással érintett elkerített terület gépjármű és gyalogos kijáratok előtt helyezkedtek el, ezért az O. P. sétányon a területre történő ki- és bejárás nem volt biztosított. 10 óra 40 perc körüli időben a Közlekedési Múzeumtól elindult egy munkagép az elkerített és lezárt területre, ezért a rendezvény résztvevőinek jelentős része átvonult a P.L. útra azzal a céllal, hogy megakadályozták a munkagép szabad behajtását a munkaterületre. (Az átvonulást követően az O. P. sétány bejáratainál azonban továbbra is maradtak résztvevők, akik a kapu kerítéseibe kapaszkodva fejezték ki tiltakozásukat. Tekintettel arra, hogy itt már korábban, a bejelentett és tudomásul vett demonstrációval kapcsolatos rendezvény zajlott, és az elkerített területre a P.L. úton a be- és kijárás biztosítva volt, ezért a rendőrség a békés gyülekezést biztosította.) A P.L. úton a rendezvény résztvevői a tehergépjármű előtt állva, majd elé ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, illetve a lezárt területre történő behajtását. Sz.Z. a [...] Zrt. (továbbiakban: Zrt.) műszaki vezetője 11 óra 12 perckor dokumentált módon nyilatkozott arról, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozták a munkagép bejutását a munkaterületre és felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni. Továbbá egyértelműen kijelentette, hogy a munkája akadályozása miatt jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A rendőrség előadása szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdése biztosította a rendőri fellépéshez szükséges jogalapot, amely alapján a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján azt feloszlatták.

A rendőri előadás szerint a munkagép szabad közlekedésének biztosításával-, és a rendezvény feloszlásával kapcsolatos rendőri intézkedések 11 óra 28 perctől 15 óra 10 percig tartottak, amely során az elvárt magatartásra történő felszólítások és a jogkövetkezményekre való figyelmeztetéseket ismételték meg több alkalommal, 3-4 fős csoportoknak és folyamatosan eltávolították a személyeket. A felszólításokra 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között került.

A panaszossal szemben először 12 óra 45 perckor kezdeményeztek intézkedést, kérték, hogy működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben kényszerítő eszköz alkalmazását helyezte kilátásba.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése szerint, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlítja.

A Gytv. hivatkozott 2. § (3) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére vonatkozó felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának a sérelmével.

Az Rtv. 59-60. § szakasza tartalmazza a tömegosztatás szabályait. Eszerint „59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,
- d) elfogó hálót,
- e) lóháton vagy járműkötelékben végzett kényszerosztatást.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

(4) Tilos a tömegosztatásra lőfegyvert használni.

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétosztatására irányuló csapaterő alkalmazása során a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.”

A Testület hangsúlyozni kívánja, hogy a Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására, tehát a Testület nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a rendezvény felosztatása jogszerűen történt-e a Gytv. előírásai szerint, csupán a felosztatás Rtv. szerinti szabályainak érvényesülését vizsgálhatja.

Figyelemmel erre, a Testület megjegyzi, hogy Gytv. szerint a rendezvény felosztatásának 4 indoka lehet:

- i. ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak;
- ii. a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg;
- iii. gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg;
- iv. a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár.

Sem a rendőrség, sem pedig a panaszos nem számolt be a rendezvény felosztatása kapcsán tiltó határozatról, így az i) pont nem szolgáltathatta a rendezvény felosztatásának jogalapját.

Nyilvánvalóan a ii) pont sem szolgáltathatta a rendezvény felosztatását, hiszen a tényelőadások és a videofelvételek vizsgálata során sem merült fel olyan körülmény, amely ezt alátámasztotta volna. Így a Testület a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a iii) és iv) indok jelen tényállás keretei között megvalósulhatott-e.

Az iii) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg” – kapcsán a Testület a rendelkezésére álló és megtekintett felvételek alapján arra álláspontra helyezkedett, hogy nem merült fel ennek lehetősége sem, illetve a rendőrség sem nevezett meg ilyen körülményt.

A iv) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár” – kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A Testület ekörben hivatkozik a Legfelső Bíróság BH2012.81 számon közzétett eseti döntésére, amely szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt és a Gytv. 14. § (1) bekezdésében szereplő „mások jogainak és szabadságának” sérelme nem egy abszolút korlátozási okot takar, hanem a gyülekezési jog és más alapjog, alapszabadság közötti konfliktus feloldásának lehetőségét teremti meg az arányosság követelményének szem előtt tartásával. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezési jog gyakorlása az adott esetben harmadik személyek valamely alapjogát, szabadságát sértheti, de nem eredményezheti ezen alapjog aránytalan sérelmét. E helyütt utal a Testület az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára, valamint a szükségesség és arányosság követelményének figyelembe vételére.

Fontos, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése mások jogainak és szabadságának sérelméről, nem pedig korlátozásáról beszél, hiszen a gyülekezési jog gyakorlása sokszor korlátozza mások jogait és szabadságát (pl. a szabad mozgáshoz való jogot), ez ugyanakkor gyakran elkerülhetetlenül szükséges velejárója a gyülekezési jog gyakorlásának.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Oya Ataman kontra Törökország ügyben (74552/01 számú ügy) is kifejtett álláspontja, hogy a hatóságoknak bizonyos fokú türelmet, toleranciát kell tanúsítaniuk a békés demonstrációk iránt. A rendőrség oldalán ez azt jelenti, hogy a gyülekezők számára, az arra irányuló felhívás mellett biztosítaniuk kell az adott terület önkéntes elhagyásának a lehetőségét és amennyiben ez nem valósul meg, akkor kell közbelépniük és a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján intézkedni a felosztatás tárgyában.

A Testület véleménye szerint a tüntetők magatartása alkalmas volt a kivitelezési munkálatok megzavarására, amellyel nemcsak saját maguk, hanem a munkások életét, testi épségét és a vagyonbiztonságot is veszélyeztették, valamint a munkások mozgásszabadságát is korlátozhatták. A rendőrség ezen tények alapján oszlatta fel a tüntetést, majd kezdte meg a jelenlévők felszólítását.

A Testület ismételten leszögezi, hogy nem jogosult állástfoglalni a gyülekezés Gytv. szerinti felosztatásának kérdésében (ez a bíróság hatáskörébe tartozó kérdés), és vizsgálata kizárólag a tömegosztatás jogszerűségére korlátozódik.

b) A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. § (3) bekezdése értelmében a rendőrség a rendezvény felosztatásakor jól hallható módon – hangosbeszélőn – figyelmezteti a résztvevőket, hogy ha nem hagynak fel a törvénysértő magatartásukkal, illetőleg a helyszínről önként nem távoznak el, akkor a rendőrség – akár kényszerítő eszköz igénybevételével is – szétozlatja a rendezvényt. A rendőrség azt is közli, hogy a rendezvény helyszínét milyen irányban kell elhagyni. Ha a figyelmeztetés nem vezet eredményre, azt kétszer meg kell ismételni. A (4) bekezdés pedig kimondja: a tömeg osztatására – a rendőri kényszerítő eszközök alkalmazására – csak akkor kerülhet sor, ha a felszólítás és a további két alkalommal megismételt figyelmeztetés ellenére a tömeg nem oszlik szét.

A rendőrségi és a panaszos által megjelölt felvételeken jól látszik, hogy a rendőrök a felszólításkor nem alkalmaztak hangosítást, a felszólítás maga egy hangos járó motorú gépkocsi mellett történt, így a hátrébb álló személyek nem tudhatták, hogy mi hangzik el. Ezt egyébként jelezték is a rendőrök felé. A felszólítás nem tartalmazott arra nézve tájékoztatást, hogy birtokvédelmi határozat végrehajtása zajlik, így az esetlegesen a területre később érkező személyek nem tudhatták, hogy a reggeli órákban a jelenlévőkkel közölték a határozatot, mivel az osztatás időpontjában erre nem hivatkoztak ismét. Nem jelölték meg, hogy mi az a jogsérelem, ami indokolja az osztatást.

A Testület a fennálló gyakorlata szerint elszokott tekinteni a hangosbeszélőn történő felszólítás miatti jogsérelem megállapításától [ld. 122/2016. (VII. 7.) állásfoglalás], ha a körülményekből megállapítható, hogy a gyülekezés jogsértő jellegével a résztvevők eleve tisztában vannak, illetve, ha

a hangosítás hiánya ellenére valamennyi résztvevő jól hallhatta a felszólítást, és a résztvevők köre végig azonos.

A jelen esetben azonban noha az első sorokban tartózkodó személyek bizonyosan hallották a felszólítást, mindez a hátsó sorokban lévőknel az egyéb zajhatások miatt már nagy valószínűséggel nem így volt, így ők nem tudhatták, hogy mi a rendőri intézkedés oka, mivel később a rendőrök már csak a terület elhagyására vonatkozó felhívást közölték az egyes személyekkel. (A videofelvétel tanúsága szerint a résztvevők sérelmezték is, hogy nem hallani a járó motortól semmit.) A terület és a tüntetés jellege miatt a résztvevők köre a nap folyamán változott, így a déli körül jelen lévők nem biztos, hogy tudomással voltak a birtokvédelmi határozatról, így kiemelt fontossága lett volna a résztvevők teljeskörű és jól hallható tájékoztatásának.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a tömegoszlítás végrehajtása nem felelt meg az előírásoknak, ezért sérült a jelenlévők gyülekezési joga.

2) A Testületnek ezt követően megvizsgálta a panaszossal szemben foganatosított konkrét intézkedést (előállítás).

a) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentésben rögzítésre került, hogy az előállítást a rendőrök az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján hajtották végre.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására; c) ezen jogszerűtlen magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Az előállítást megalapozó szabálysértésként a rendőrség a Szabs. tv. 216. § szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést jelölte meg. A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése értelmében, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik: „a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. (2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson. Az ellenszegülés megállapításához a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott Szabs. tv. 216. § szerinti szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- **egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított,**
- az eljáró rendőrök felszólították ezen ellenszegülő magatartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta.

Mivel a tömegoszlattással kapcsolatban a Testület fentebb megállapította, hogy arra jogszerűen került sor (azonban annak a végrehajtási módja nem volt megfelelő), a Testület megállapította, hogy egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedés zajlott a terület elhagyására vonatkozólag.

A panaszos a rendelkezésre álló, egy másik panaszos által készített felvételeken az első sorban tartózkodó személyek között azonosítható. A videofelvételen hallható a felszólítás, a felvétel készítője kb. egy vonalban tartózkodik a panaszossal, így a felvétel alapján panaszos is szem- és fültanúja volt a rendőri intézkedéseknek, így a terület elhagyására irányuló felszólításoknak is. (Tehát a panaszos akkor is hallott egy terület elhagyására vonatkozó rendőri felszólítást, ha őt a rendőrök külön nem szólították fel. A rendőri jelentések szerint ez megtörtént, a panaszos előadása szerint nem, azonban egyéb bizonyíték nélkül az ellentmondás étekintetben nem volt feloldható) A panaszost ezt követően eltávolították a rendőrök a rendőrségi iratok szerint, majd ismét visszatért, amikor a panaszost előállították.

Ez a magatartási elem a kért rendőri intézkedés, azaz a terület elhagyásával ellentétes magatartást jelentett, amely ellenszegülésként értelmezendő, hiszen a panaszos az Rtv. 19. §-ában szabályozott állampolgári kötelezettségének nem tett eleget, nem hagyta el a helyszínt.

A videofelvételek is megerősítették, hogy folyamatosan sor került a rendőrök részéről a követendő magatartásra vonatkozó felszólításra (terület elhagyás), illetve a panaszossal szembeni konkrét felszólításra is, amelyeknek ő nem engedelmeskedett. (Igaz, álláspontja szerint egyrészt azért nem, mert őt közvetlenül nem is szólították fel a rendőrök, másrészt a rendőri intézkedés jogszerűségét is vitatta.)

Mindezek alapján a Testület vizsgálata során mindhárom konjunktív elemet megvalósulni látta, így a fentiekben kifejtetteket összefoglalva a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség oldalán a panaszos személyi szabadságának a korlátozásához.

Erre tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítása jogalapja kapcsán.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, a Testület vizsgálta az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányosság követelményének a megvalósulását.

Az arányosság követelménye értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az arányosság megítélésekor a Testület azt vette figyelembe, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető. A konkrét esetben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtöriék és a szabálysértési eljárás lefolytatását is megkezdhesék.

Erre a kérdésre a Testület igennel felelt. A Testület álláspontja szerint a panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtörni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás foganatosításával. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása, **ezért álláspontja szerint az előállítás az Rtv. arányossági követelményének is megfelelt, így az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.**

c) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot.

A Testület felhívja továbbá a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A panaszost előállításának időtartamáról készített igazolás szerint előállítása 12 óra 9 perctől 21 óra 15 percig tartott. A panaszos előállítását 4 órával meghosszabbították, ennek tényét feljegyezték az előállításról szóló jelentés 2. oldalára.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból és megtekintett videofelvételekből közelítő pontossággal rekonstruálta, hogy a panaszossal szemben, az előállításának ideje alatt milyen érdemi cselekményeket hajtottak végre. A rendőrök a helyszínen a panaszossal szembeni első intézkedésüket 11 óra 45 perckor foganatosították, majd mivel a panaszos ismét visszatért, 12 óra 9 perckor a terület elhagyására szólították fel.

A panaszost 13 óra 40 perckor helyezték el a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság előállító helyiségében.

A rendőrség szabálysértési eljárást indított, amely során 18 óra 6 perc és 18 óra 20 perc között hallgatták meg a panaszost és végül pénzbírságot szabtak ki vele szemben. A panaszos előállítása 21 óra 15 perckor ért véget.

A rendőrség a panaszos személyi szabadságát tehát 9 óra 6 percen keresztül korlátozta.

A panaszos személyes részvételét igénylő érdemi cselekményként, bizonyítottan mindösszesen 14 perc terjedelemben hallgatták meg a panaszost a vele szemben megindult szabálysértési eljárásban. Ezen kívül érdemi cselekmény pontos idejét/menetét tekintve a rendőrség nem adott érdemi tájékoztatást a Testületnek.

Az előállítás során keletkező iratok elkészítését a Testület – a hozzá beérkező iratanyagok alapján becsülve – maximum egy óraként vette figyelembe. Ezekre figyelemmel megállapítható, hogy a panaszossal szemben a rendőrkapitányság épületében kb. 1 óra és 14 perc időtartamban hajtottak végre érdemi cselekményt, így több mint hat órán keresztül kellett a panaszosnak a rendőrkapitányságon várakoznia, érdemi cselekmény nélkül.

Az előállítás, mint szabadságkorlátozó intézkedés mindig célhoz kötött, ebből adódóan csak addig tarthat, amíg a célja megvalósul. Amennyiben a jelen esetben elfogadjuk azt a rendőri álláspontot, hogy az előállítás célja a szabálysértési eljárás lefolytatása volt, akkor az ügy körülményeinek tisztázásához szükségképpen hozzátartozik a panaszos meghallgatása, amely csak 18 óra 6 perckor vette kezdetét.

A Testület álláspontja szerint a hat órányi holtidő nem felel meg az Rtv. 15. §-ában meghatározottaknak, így a panaszosnak indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig kellett a rendőrkapitányságon tartózkodnia. **Erre figyelemmel a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának időtartama nem felelt meg az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így véleménye szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga súlyosan sérült.**

4) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszköz használatának megalapozottságát vizsgálta.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert alkalmaztak kivezetése során.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Szükséges megemlíteni az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdését, mely szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Testület ehelyütt utal az arányosság már többször hivatkozott követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A Testület videofelvétel alapján a történeti tényállás részeként kezelte azt, hogy a panaszos a felszólítást követő első eltávolítása során passzívan ellenállt, a területet nem hagyta el. Ugyanakkor a második kivezetéséről nem áll rendelkezésre felvétel, de tényként kezelhető, hogy a panaszos a területre visszatért, így magatartása arra mutatott, hogy onnan önként nem fog távozni, a rendőri erővel nem működik együtt.

Tekintettel arra, hogy a Testület álláspontja szerint a panaszos passzív ellenállása másként nem volt megtörhető, és ehhez nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, ezért a Testület a testi kényszer alkalmazását jogszerűnek találta, és ekörben úgy döntött, hogy **a panaszos emberi méltóságához való joga a testi kényszer alkalmazása miatt nem sérült.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményezett intézkedést, ugyanakkor a végrehajtást módja nem felelt meg a tömegoszlatásnak, emiatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület az előállítási jogalapja kapcsán kimondta, hogy nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz

való alapvető joga és a Testület a panaszos előállítását arányosnak is ítélte meg. Ugyanakkor a panaszos előállítása időtartamának szükségtelen elhúzódása miatt a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának a súlyos sérelmét állapította meg, mert az aránytalanul és indokolatlanul hosszú volt a jogkorlátozással elérni kívánt célhoz képest. A testi kényszer alkalmazásával kapcsolatban a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, mivel nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, amellyel a panaszos ellenállását megtörhette volna.

A konkrét esetben megvalósult sérelmek a Testület megítélése szerint elérik a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET